

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Perfectionibus Moribusque Divinis Libri XIV

Lessius, Leonardus

Antverpiae, 1620

Cap. VI. Quædam Consectaria Dominij diuini valdè notabilia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46817](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46817)

integritas sit propter Deum. Neque tam ipsa rerū substantia, quā
 vsus homini est concessus, vt eorum adminiculo vitam tempora-
 lem sustentet. Deinde, Esse propter hominem, & hominis gratia,
 57 non est conditio intrinseca & essentialis rerum, sed extrinseca ex
 benigna Dei ordinatione, qui ad solatium hominum ista destina-
 uit. At, esse propter Deum, & ordinari ad eius gloriam, est con-
 ditio intrinseca & essentialis omnium creaturarum. Sicut enim
 omnia creata habent respectum & dependentiam essentialē à
 Deo, vt à causa effectrice & conseruante; ita etiam habent essentia-
 lem respectum ad illum vt ad vltimum finem & dependentiam in
 ratione causæ finalis.

CAPVT VI.

Quadam Consectaria Domini, diuini valde notabilia.

58 **E**x supradictis sequitur Prindò, Nos quadruplici titulo esse ser-
 uos & mancipia Dei, Creationis, Conseruationis, Redemptio-
 nis, & Relationis ad ipsum vt ad vltimum finem nostrum; & ratio-
 ne singulorum debere nos illi omnem seruitutem, & omne obse-
 quium. Secundò, Ratione singulorum istorum titulorum ita nos
 illi esse obstrictos & debitores, vt ne millesima quidem ex parte
 possimus obligationi vnius tituli satisfacere. Perpendatur be-
 neficium creationis: quanta bona per illud accepimus? quis vel mi-
 nimum illorum suis obsequiis compenset. Alici, accepto aliquo
 officio vel pensiuncula annua à Principe, semper se obstrictos Prin-
 cipi agnoscunt, se illius seruos vbique profitentur, omni studio co-
 nantur Principi gratificari: at sanitas corporis, integritas membro-
 rum & sensuum (quæ tamen sunt minima inter creationis bona)
 longè sunt præstantiora opibus externis, nec quisquam illa cum
 maximis diuitiis & dignitatibus, quæ ab hominibus dari possunt,
 vellet commutare. Quòd si minima illa sunt supra omnem obse-
 quiorum nostrorum æstimationem (nihil enim omnibus nostris
 operibus Deo conferimus) quid dicendum de maximis, de intel-
 lectu, memoria, voluntate, quibus diuinorum bonorum sumus ca-
 paces, & Angelis ipsique Deo similes?

59 **I**am verò Conseruationis beneficium non est minoris æstima-
 dum, cum per illud singulis momentis quodammodò iteretur
 quod semel per creationem est collatum: & quot momentis viui-
 mus, toties nobis omnia nostra bona alioquin dilapsura conferan-
 tur.

*Quadruplici
 titulo ser-
 uo Dei su-
 mus.*

*Nulli titulo
 possimus
 satisfacere.*

tur. Neque minùs debemus ratione reliquorum titulorum, vt sigillatim expendenti constabit. Quòd si vel vnus tituli debito satisfacere nullo modo possumus, tantoque in singulis interuallo superamur; qua ratione illis quatuor potestamus? Si quidquid sumus, habemus, possumus, in vnum exhaustum fuerit, & instar nihili aestimatur; quid supererit nobis pro reliquis? quàm nihili totum erit quod offerimus, ad illorum beneficiorum immensitatem? Agnoscamus ergo nos esse seruos inutiles, & omnia obsequia, omnesque nostros labores, etiam si millecuplo maiores essent, non fore tamen pares obligationi seruitutis nostræ, nec cum magnitudine beneficiorum acceptorum villo modo conferendos. pulchrè hoc expressit S. Bernardus Sermone De quadruplici debito: *Cùm ei donauero quidquid sum, quidquid possum, nonne istud totum est sicut stella ad solem, gutta ad fluuium, lapis ad montem, granum ad aceruum? non habeo nisi minuta duo, imò minutissima, corpus & animam, vel potius vnum minutum, voluntatem meam: & non dabo illam ad voluntatem illius, qui tantus tantillum tantis beneficiis prauent, qui toto se totum me comparauit?*

Cùm dico, non posse nos satisfacere obligationi qua Deo sumus obstricti; intellige, si obligatio ex magnitudine beneficij & iuris quod Deus in nos habet, pènsetur: alioquin si spectetur iuxta moderationem, quam diuina benignitas conscientia infirmitatis nostræ adhibet, possumus ei vtrumque satisfacere. Sed hæc laus tota est bonitatis diuinæ (quæ rigidè nobiscum non agit, nec plura à nobis exigit) non industriæ nostræ, quasi per hanc debito seruitutis nostræ absolute pares esse possimus.

Crebrè versandi animo.

Tertiò, Hos titulos dominatus diuini & nostræ seruitutis esse 60 assiduè versandos animo (nimirum, nos esse figmentum Dei, & opus manuum eius, sicut vasculum terreum est opus figuli, nos ab eo veluti vmbra assiduè pendere; nos à teterrima seruitute per ipsum redemptos; denique nos solius ipsius causa, vtque voluntati & gloriæ eius seruiamus, esse conditos) vt mens contineatur in humilitate, & in reuerentia ac subiectione tanti domini, cui tantum in nos iuris & potestatis. Nihil enim magis nobis ponit ob oculos nostram vilitatem, atque adeò nostrum nihilum, quod ex nobis sumus: nihil etiam magis eminentiam Dei, & eius in nos imperium, & nostram ad illum subiectionem & obligationem.

Horum consideratio iuuat in afflictionibus.

Quartò, In afflictionibus & calamitatibus ad istorum titulorum considerationem recurrendum. Cùm enim quatuor illis modis

dis toti ipsius sumus, & ipse omne ius in nos habeat; non possumus conquiri, quidquid nobis immiserit; nec ab ipso rationem exigere, Cur sic mecum agis? Ipse enim iure suo utitur, & centuplo duriora in nos statuere potest. Satis sit nobis, ipsi sic placere, ipsius voluntas omnis rationis instar nobis esse debet. Accedit, quod totum illud quod patimur, non mera potestate dominatus infligit, sed nostræ salutis causa benignè vel immittat vel permittat: non enim nostris afflictionibus, sed emendatione vitæ, & animi purgatione delectatur. Itaque hac suprema potestate herili non utitur, sed loco illius paterna benignitate, & visceribus misericordiæ nos tractat. *Suauius Dominus vniuersis, & miserationes eius super omnia opera eius effusa. Iugum suum voluit esse suauis, & onus leue, ut cum gaudio ei seruiamus.* Psal. 144.

61 Quintò sequitur, Deum non posse obligari creaturæ vinculo strictæ & perfectæ iustitiæ, qualis inter homines, sed solum fidelitatis, quæ in Scripturis vocatur *iustitia & veritas*. Ratio est duplex vel triplex. Prima est, Quia creatura essentialiter est in dominio Dei, nec vilo modo potest ab illo eximi, & sui iuris effici. Ergo in potestate Dei est, quidquid creaturæ alicui aliquo modo est debitum, illud condonare, & ius illius extinguere: & sic peribit omnis erga illam obligatio. Nemo enim potest lege iustitiæ obstringi illi, cuius omne ius habet in sua potestate. Sicut dominus non potest quidquam iure iustitiæ debere seruo, si quidquid acquirit seruus, statim est domini; alioquin sibi ipsi lege iustitiæ esset debitor. Altera est, Quia creatura nihil potest dare aut offerre Deo, quod non multò magis sit ipsius Dei quàm creaturæ. Quidquid enim in operibus nostris est boni, naturalis vel supernaturalis, id totum est Dei. Ipse enim vires naturæ dedit, ipse eas conseruat, & cum illis concurrat ad opus. Ipse lumen cælestis gratiæ nobis indebitum infundit, & per illud veluti per semen quoddam diuinum opus producit. Itaque si aliquid nobis pro bonis operibus rependit, dignationis potius est quàm debiti; benignitatis quàm iustitiæ: dona enim sua remunerat potius quàm officia à nobis ipsi præstita: sicut si tuis pecuniis domum à te emam, non tam est emptio, quàm gratuita donatio. Quid enim interest ad beneficium, siue domum ipsam mihi liberaliter dones, siue pecuniam, qua domum à te contractu emptionis comparem, suppedites? Tertia est, Quia is qui omni momento totum esse alterius habet in sua potestate, non potest ei quidquam lege iustitiæ debere. *Esse enim est primum fundamen-*

Deum non obligari creaturæ vinculo strictæ iustitiæ.

damentum omnis iuris, vnde sublato *esse*, perit omne ius, & consequenter omnis obligatio aliorum erga illum. Non entis enim nullum potest esse ius, nulla iniuria, sicut nec rei inanimæ. Quare cum totum esse rei creatæ sit in potestate Dei, non potest Deus alicui rei creatæ lege iustitiæ obligari.

Sexto sequitur, Si Deus bonis operibus vitam æternam non re- 62
tribueret, aut beatos qui in cælo sunt, sua beatitudine & bonis omnibus supernaturalibus spoliaret, non fore propriè iniuriam, qualis est cum inter homines merces operario negatur, aut operarius mercede accepta spoliatur. Ratio est, tum quia nos toti cum omni iure nostro in dominio Dei sumus: tum quia ipse nihil à nobis accepit quod ipsius non esset, & quod iure suo à nobis absque vlla mercede exigere non potuisset: tum quia totum nostrum esse in ipsius arbitrio & potestate est constitutum. Itaque nec ipse iniustus propriè dici poterit. Nihilominus dicitur *inconstans & non verax, non fidelis*. Cum enim ex sua benignitate & sponte vitam æternam benè operantibus promiserit, obligatur lege *constantie*, quæ postulat vt sine causa propositum non mutet, & lege *veritatis*, quæ requirit vt quod dixit, verum efficiat, & lege *fidelitatis*, quæ postulat vt impleat promissâ. Itaque debitor est sibi, vt S. Thomas ait 1. p. q. 21. a. 1. id est, suæ constantiæ, suæ veritati, suæ fidelitati: & ratione horum debitor est etiam nobis. Quia tamen *fidelitas* in Scripturis passim vocatur *iustitia*, (respicit enim promissionem, quæ inter homines obligationem iustitiæ, aut valde affinem iustitiæ parere solet, maxime quando fit sub conditione alicuius operis;) iuxta Scripturas rectè dicimus vitam æternam esse *coronam iustitiæ, mercedem iustam, & à iusto iudice deberi* benè operantibus. Sic intelligendus Apostolus cum ait: *Non est iniustus Deus vt obliuiscatur operis vestri*. Nam inter homines, qui alicui operi mercedem promittit, opere præstato si non soluat, iniustus censetur: quia talis promissio ius iustitiæ tribuit. nam alter non est in alterius potestate.

Heb. 11.

Septimò, Omnes Reges & Principes huius sæculi, quantumuis 63
videantur iubilantes, gloriosi, potentes, felices in oculis hominum, coram Deo esse instar vermiculorum terræ, eorumque omnem gloriam, potentiam & felicitatem esse instar fumi, vmbrae & somnij. Hinc Isaia 40. *Qui sedet super gyrum terræ, & habitatores eius sunt quasi locustæ*; id est, qui præsidet toti orbi, cui tota terræ gyrus est subiectus: in cuius conspectu omnes qui terram incolunt, quantumuis sint excelsi, sunt instar locustarum. *Locusta* res est vilissima, plena

plena sanie & sordibus, ventricosa, ad partum abiecta, omnia deuorans & absumens; & si aliquando subilit & sursum se attollit, statim ad terram relabitur: tales sunt omnes mortales coram Deo. Sap. 11. *Tamquam momentum statera, sic ante te est orbis terrarum; & tamquam gutta rore antelucani, qua descendit in terram. Momentum, minimum est & leuissimum in ponderibus, vix vllam sensibilem mutationem in statera efficiens: sic regnum diuinum non erit maius vel minus, siue genus humanum saluetur, siue pereat. Gutta rore antelucani res est minutissima, ad spectu pulchra, noctu coalita, quæ ex oriente sole statim consumitur, vel decussa in terram absorbetur. Tale est genus humanum, & omnis gloria eius. Psal. 72. *Velut somnium surgentium Domine, in ciuitate tua imaginem ipsorum ad nihilum rediges. Imaginem gloriæ, potentia, felicitatis: hæc omnia instar somnij euanescent. Iob 20. *Velut somnium auolans non inuenitur, transiet sicut visio nocturna.***

CAPVT VII.

Recollectio precatoria, de Dominio Dei.

64 **E**XALTABO te Deus meus Rex, & benedicam nomen tuum in seculum, & in seculum seculi. Tu enim es Rex regum, & Dominus dominantium. In ditione tua vniversa sunt posita, & non est qui possit resistere voluntati tue. Ordinatione tua perseverant omnia, & legem quam eis posuisti custodiunt, & singula pro captu & modo suo seruiunt tibi, teque Rectorem ac Dominum confitentur. Summum in omnia tenes imperium, potesque de omnibus pro arbitratu tuo statuere, nec quisquam à te factorum exigere potest rationem, & dicere, Cur sic facis? Omnes Reges & Monarchæ terrarum cum omni splendore & magnificentia sua, cum regnis & exercitibus suis, cum diuitiis & gloria sua, veluti terræ vermiculi sunt coram te, & instar nihili in conspectu tuo. Minimi seruatorum tuorum qui in cælesti palatio tibi seruiunt, longè sunt maiores omnibus illis; nec quisquam illorum, maiestatem vultus vnus ex istis sustinere posset. Contabescit enim instar ceræ mortalitas omnis ad præsentia Angelici splendoris, & viribus defecta concidit. Quanta ergo est gloria maiestatis tuæ, quæ omni Angelica maiestate infinitè est maior & excellentior? Verè tu magnus Dominus & laudabilis nimis, & magnitudinis tuæ non est finis. Regnum tuum, regnum omnium.

Psal. 144.
1. ad Tim. 6.
Esther 13.

Psal. 144.